

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิภาพของโครงการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
โดยรถไฟฟ้าเพื่อการบรรเทาปัญหาจราจร และมลพิษ

ผู้เขียน นาย โคอิชิ ชูคะ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ตั้งสิกบุตร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ลีสุวรรณ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรรณิการ์ ภูประเสริฐ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของโครงการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรถไฟฟ้าในช่วงปีการศึกษา 2541 – 2544 ประสิทธิภาพของโครงการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรถไฟฟ้า และอุปสรรคในการดำเนินการ การบรรเทาปัญหาการจราจรและมลพิษ ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อบริการของนักศึกษาหอพักวิทยาเขตสวนสัก

ผลการศึกษาความเป็นมาของโครงการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรถไฟฟ้าในช่วงปีการศึกษา 2541 – 2544 พบว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการจัดระบบขนส่งมวลชนให้บริการในมหาวิทยาลัย โดยใช้ รถรับจ้างสี่ล้อแดงในปีการศึกษา 2541 รถรางในปลายภาคเรียนที่ 2/2542 - 2543 และรถไฟฟ้ากับรถสี่ล้อแดงในปีการศึกษา 2544 พร้อมออกระเบียบห้ามนักศึกษาที่พักอยู่หอพักนักศึกษาตั้งแต่ห้าสัปดาห์ต่อตัวนักศึกษา 41 ขึ้นไปนำรถส่วนตัวมาใช้ แต่การให้บริการขนส่งมวลชนดังกล่าว ไม่ถึงปีก็หยุดดำเนินการและล้มเลิกโครงการ เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่ได้สำรวจข้อมูลความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาการวางแผนการเดินทางที่จะให้บริการ เช่น รถไม่มาตรงเวลา จำนวนรถที่ให้บริการไม่เพียงพอ เส้นทางที่ให้บริการไม่ทั่วถึง

ตารางเวลาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ทำให้ผู้ใช้บริการไม่สามารถวางแผนในการเดินทางได้ จึงทำให้นักศึกษาไม่นิยมใช้บริการและนักศึกษาส่วนหนึ่งละเมิกระเบียบโดยนำรถส่วนตัวมาใช้

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของโครงการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยใช้รถไฟฟ้าพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากนักศึกษา คือ การเห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัว ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากบริษัทรถไฟฟ้า ฯ คือ การบริหารจัดการและดำเนินงานไม่ตรงตามสัญญา และปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากมหาวิทยาลัย คือ การจัดแผนการเดินทางและการเตรียมความพร้อมด้วยการให้บริการขนส่งมวลชนไม่ได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียด และขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

2. การบรรเทาปัญหาการจราจรและมลพิษของโครงการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยรถไฟฟ้าครั้งนี้จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาหอพักโดยเทียบกับช่วงที่ไม่ได้ใช้รถไฟฟ้าแล้ว พบว่า เรื่องมลพิษทางอากาศและเสียงรบกวนนั้นสามารถลดลงได้ แต่มหาวิทยาลัยยังไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการวิทยาศาสตร์

3. ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อบริการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของนักศึกษาหอพัก พบว่า โดยรวมแล้วนักศึกษาหอพักมีความคาดหวังต่อการให้บริการขนส่งมวลชนมหาวิทยาลัยมาก และมีความพึงพอใจน้อย ส่วนปัจจัยที่มีความคาดหวังมากและมีความพึงพอใจมาก คือ รถไฟฟ้าไม่ก่อให้เกิดมลพิษบนท้องถนนและประหยัดพลังงาน ซึ่งเป็นความสำเร็จของโครงการนี้ แต่ปัจจัยความสะดวกและการติดต่อสื่อสารนั้นมีความพึงพอใจน้อยมาก จึงสมควรต้องปรับปรุงแก้ไข

Independent Study Title Efficiency of the Mass Transport Project of Chiang Mai University by the Electric Mini Bus on Mitigating the Traffic Problems and Pollution

Author Mr. Koichi Tsuda

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Prasarn Tangsikabuth	Chairperson
Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuan	Member
Asst. Prof. Kannikar Bhuprasert	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate the background of the mass transport project of Chiang Mai University by the electric mini bus between the 1998 – 2001 academic year and to examine the efficiency of this project from the obstacles on processing, mitigating the traffic problems and pollution, and expectation and satisfaction on service of the boarders living in main campus.

The result of the study was shown the background of the mass transport project of Chiang Mai University by the electric mini bus between the 1998 – 2001 academic year revealed that Chiang Mai University managed the mass transport to provide a mini bus service in the 1998 academic year, a tramcar at the end of the second semester of the 1999 academic year to the 2000 academic year and a electric mini bus, and mini bus service in the 2001 academic year with the regulation of not allowing the boarders with code 41 on who lived in the main campus to use their

own vehicles. After a few months, the mass transport project stopped providing the service, and then it was canceled, because the university didn't survey the service users' needs. This caused the problem of route planning; for example, unpunctuality, insufficiency of mini buses, inaccessibility route, and inconsistency of timetables and service users' demanding. Consequently, the users couldn't make their route plans. They felt unsatisfied with the service, and used their own vehicles instead.

The findings of the efficiency of the mass transport project were as follows:

1. As for the problems and obstacles, the students were selfish. The electric mini bus Co., Ltd. could not follow the contract. Besides, the university could not organize the route plans because of lacking needed information. This caused the inefficiency of management.

2. Since there was an electric minibus service, following the view of the boarders, the air and noise pollution was reduced when comparing to that before the electric mini bus was used. However, this finding had not been verified through a scientific method.

3. As for the expectation and satisfaction on service of the boarders living in the main campus, it was found that they had the expectation at the high level, but their satisfaction was at the low level. The factors affecting high expectation and satisfaction were that the electric mini bus was a zero emission vehicle and saved energy which was the success of the project while those affecting low satisfaction were the convenience and the communication which should be improved.